

ὅπου μακρὰν τοῦ κονιορτοῦ καὶ τοῦ καπνοῦ τῆς πρωτευούσης, ἔλκυσσι τοὺς Ἀθηναίους κῆποι σκιεροὶ περὶ πηγὴν ἀφθόνου ὕδατος (286^m 18°). Ἔτι ὑψηλότερον μᾶς ὀδηγοῦσιν αἱ ἀκόλουθοι σελ. 137-154, εἰς τὴν Δεκέλειαν (479 μ.), ὅπου εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ εὐδούς δάσους τῶν πευκῶν ἡ Βασιλικὴ Ἑπανλις παρεχώρησε μέρος πρὸς μετεωρολογικὰς παρατηρήσεις, τὰς μόνας συνεχεῖς ἐκτὸς τῆς πόλεως, καθ' ὅλην τὴν Ἀττικὴν. Καὶ αὗται μὲν ἐπιτρέπουσιν ἐπὶ τῆς ὄρεινῆς ἤδη ταύτης βαθμίδος ἐξακριβώσιν τῆς ἐτησίας πορείας τοῦ καιροῦ-τοῦναντίον, τὸ κλίμα τῶν ἄνω μερῶν τῆς Πάρνηθος (1413 μ.) περιγράφεται μᾶλλον ἐλεύθερον ἐπιστημονικῶν παρατηρήσεων. Περὶ τὰ 400 μ. ὑπὸ τὴν κορυφὴν εἰς κοιλάδα ἀνοικτὴν πρὸς μεσημβρίαν προβάλλει ἡ Μονὴ Ἁγ. Τριάδος. Ὁ συγγραφεὺς θεωρεῖ τοὺς πέριξ λόφους ὡς προωρισμένους διὰ κλιματικὸν θεραπευτήριον « ἂν κατεσκευάζετο ὁδὸς » δὲν θὰ ἦτο δυσκολωτέρα ἢ μετὰβασις ἐκεῖ τῆς εἰς Montana, ἢ εἰς Corbeyrier (θερμοκρασία τῆς πηγῆς 11°, 2). Ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀσκεῖ ἐκάστην ἐποχὴν τοῦ ἔτους ἡ Φαληρικὴ ἀκτὴ δύναμιν ἑλκυστικὴν, μὲ τὸν γλυκύν, ὑπὸ τῆς θαλάσσης θερμαινόμενον χειμῶνα αὐτῆς, μὲ τὸ

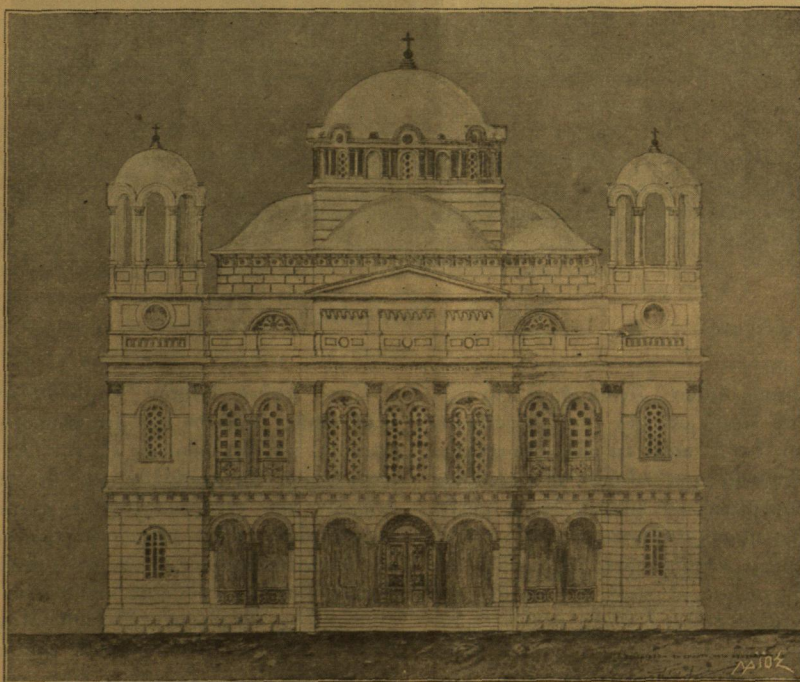
ὑπὸ τῆς θαλασσίας αὔρας δροσιζόμενον θέρος, καὶ μὲ τὰ εὐεργετικὰ θαλάσσια λουτρά.

(Ἔπεται συνέχεια.)

ΟΙ ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΝΑΟΙ

Οἱ πλείστοι τῶν ἐν Ἑλλάδι συγχρόνων Ναῶν ἢ μᾶλλον εἶπειν ὅλοι οἱ ἀξιοί τινος λόγου ἔχουσι διαμορφωθῆ κατὰ περιέργον σύμπτωσιν ἐπὶ βάσει καὶ τύπῳ κοινῷ: ἴσης τομῆς κυλινδρικοὶ θόλοι δύο διασταυρούμενοι, τροῦλλος λοφιοβάμων, μετὰ τυμπάνου τὰ πολλὰ ξενοτρόπου, κατὰ τὴν θέσιν τῆς κοινῆς τομῆς, καὶ τινα σταυροθόλια παρὰ τοὺς κυλινδρικοὺς τούτους θόλους συναποτελοῦσι τὴν ὄροφὴν τῶν Ναῶν τούτων.

Ἡ ἐπίχαρις καὶ ποικίλη διασκευὴ τῶν ἀρχαιοτέρων Βυζαντινῶν Ναῶν καὶ ἰδίᾳ ἢ κατὰ τὸ ἔσωτερον αὐτῶν ἐλησημονήθη καὶ σχεδὸν ἐγκατελήφθη, μόνον δὲ ἀποτελοῦσιν ἤδη οὗτοι ἀντικείμενον προσοχῆς καὶ περιεργείας Μεσαιωνικῶν μνημείων.

Εἰκὼν 1. — Πρόοψις.

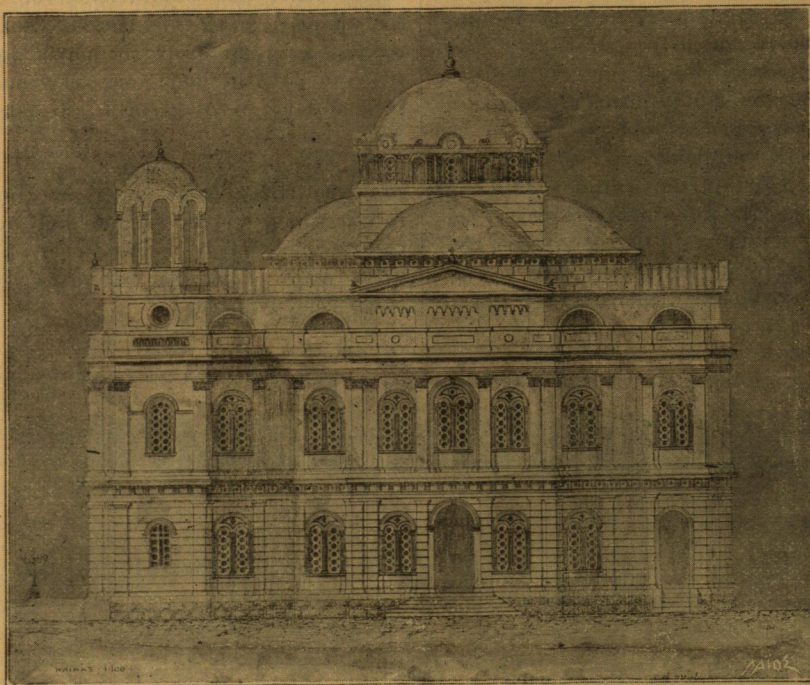
Ἐπισκεπτόμενος καὶ μελετῶν τοὺς Ναοὺς τοῦ Μιστρᾶ καὶ τὰ σχέδια τῆς κορυφῆς τῶν χριστιανικῶν Ναῶν, τῆς Ἁγ. Σοφίας, περιῆλθον εἰς τὴν σύνθεσιν τοῦ ἔναντι Ναοῦ, μεγέθους κοινοῦ.

Ἡ δεσπόσασα ἐν ἔμοι ἰδέα σχεδιάζοντι αὐτὸν ἦτο τὸ μὲν ἐσωτερικὸν νὰ συνθέσω καθ' ὅσον τὸ δυνατὸν ἐγγὺς τοῦ Βυζαντινοῦ ἑνθμοῦ, φρονῶν ὅτι οὐδὲν τὸ πρὸς ὕψος συμβάλων περισσότερον, καὶ ἀρμοζόντως πλεον πρὸς τὰς ἰδέας τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐστὶν ἄλλο, ἢ μὴ αἱ βαθμιαίως ἐξαιρόμεναι θολωταὶ ὀροφαὶ τῶν Βυζαντινῶν Ναῶν, αἱ ὁποῖαι τὸ μέγα προ-

σὸν κέκτηνται τοῦ σύνοπτον τὴν ὀροφὴν ἅμα νὰ παρουσιάζωσιν εἰς τὸν παρατηροῦντα, εἰς τὸ ἐξωτερικὸν δὲ νὰ δώσω σύμμικτόν τινα μορφήν καὶ πρὸς αὐτούς, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰ νῦν ἀνεγειρόμενα οἰκοδομήματα καὶ μνημεῖα, διότι τὸ γενικῶς κρατοῦν βαρὺ σύστημα ἐξωτερικῶς τῶν Βυζαντινῶν ἀπάδει ἤδη πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ἐποχῆς ταύτης.

Βεβαίως κάλλιστόν τι δύναται τις νὰ ἐπιτύχη (ἐὰν ὁ συνδυασμὸς ἐπέτυχε) συμμειγνύων κατὰ μέτρον τὰ πράγματα.

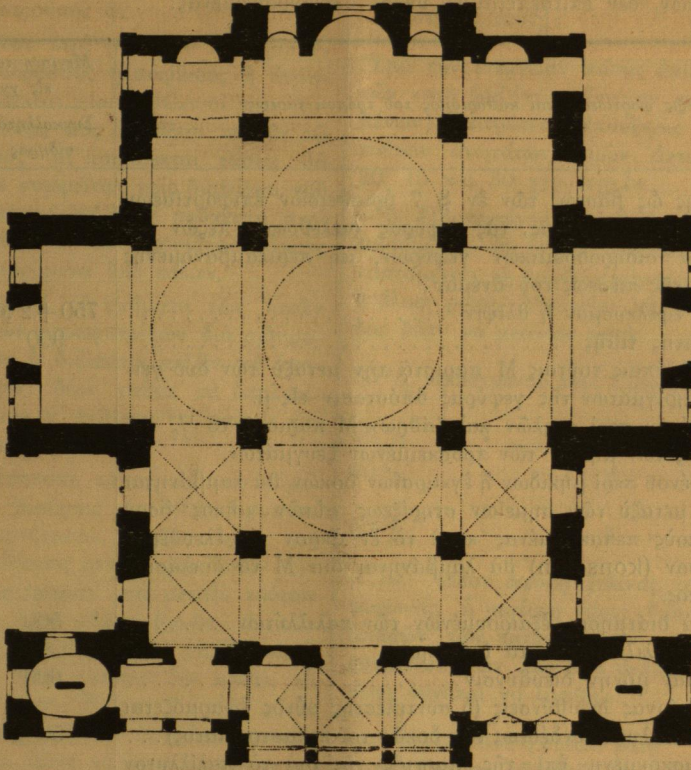
Καὶ οὕτω τὸ κύριον μέρος τῆς ὀροφῆς ἀπετέλεσθη ἐκ τρουῦλλου ὑποφερομένου ὑπὸ τεσ-

Εἰκὼν 2. — Πλαγία ἄποψις.

σίων τεταρτοσφαιρίων, ἅτινα πρὸς τὴν ὀροθωγόνιον τοῦ Ναοῦ μορφήν συνηρμόσθησαν δι' ἡμικωνίων ὀκτώ, κατὰ τὰ ἄκρα συντεμνομένων ἐν ἀρμονίᾳ μετ' αὐτῶν τῶν τεταρτοσφαιρίων, παρεμβολῆ καὶ μικροῦ ὕψους κυλίνδρου: ἐφεξῆς προσηρτήθησαν μικροῦ μήκους κυλινδρικοὶ θόλοι καταλήγοντες μέχρις ἔξω, καὶ οἱ ὑπόλοιποι χώροι, οἱ κατὰ τὰς γωνίας τοῦ σταυροῦ δὲν παρουσιάζει ὁ Ναὸς ἐκαλύφθησαν διὰ σταυροθολίων καὶ ἐπιπέδου στέγης ἄνωθεν, ἣτις ἐπέτρεψε τὴν τοποθέτησιν ὀκτῶ ἡμικυκλικῶν παραθύρων κάτωθεν τῶν τεταρτοσφαιρίων καὶ κύκλω τοῦ τρουῦλλου.

Κατὰ ταῦτα λοιπὸν παρουσιάζονται δύο καινοτομίαι, πρῶτον μὲν ὅτι τέσσαρα τεταρτοσφαίρια, καὶ ὄχι δύο, ὡς εἰς τὴν Ἁγ. Σοφίαν, ὑποφέρουσι τὸν τρουῦλλον καὶ ὅτι πρὸς ὑποστήριξιν τῶν τεταρτοσφαιρίων ἐχρησιμοποιοῦντο κῶνοι, ἀλλὰ κῶνοι συντεμνόμενοι μετὰ τῶν τεταρτοσφαιρίων, διότι καὶ μὲν εἰς πολλοὺς Ναοὺς ὅπου ὁ τρουῦλλος στηρίζεται εἰς ὀκτὸ σημεῖα Ἁγ. Θεοδώρων Μιστρᾶ, Μονῆς ὀσίου Λουκᾶ, Δαφνίου κλπ. ἐγένετο χρῆσις κόνων, τεμνομένων ὁμοῦς ἐπιπέδως ὥστε νὰ παρίσταται ἀνάγκη καὶ ἰσαριθμῶν λοφίων μικρῶν, ἐνῶ εἰς τὸν ὑπ' ὄψιν ταῦτα ἐκλείπουσιν.

Εικών 3. — Κάτοψις.

Τέλος διὰ τὴν ἐξωτερικὴν διαρρύθμισιν ἐγένετο χρῆσις Ἑλληνορωμαϊκοῦ ῥυθμοῦ ἐν συνδυασμῷ μετὰ Βυζαντινοῦ τοιοῦτου δι' οὗς προείπομεν λόγους.

Κατὰ πόσον λοιπὸν ἐπιτυχῶς συνηρόσθησαν πρὸς ἄλληλα τὰ μέρη καὶ κατὰ πόσον ἡ ἀρχιτεκτονικὴ εὐρυθμία ἐπικρατεῖ ἐν τῷ συνόλῳ τοῦ σχεδίου τούτου προτιθέμεθα εἰς κρίσιν, καὶ αὐτὸ ὡς ἀφορμὴν βελτίονος μελέτης ὅπως ποιηθῆ πῶς τὸ μονότονον σύστημα τῆς οἰκοδομῆς τῶν Ναῶν παρ' ἡμῖν.

Σπάρτη 6 Ἰουνίου 1908.

Ν. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΙΑΤΑΓΜΑ

ΤΟΥ

ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΩΝ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΤΗΣ ΑΥΣΤΡΙΑΣ

ἀπὸ 28 Αὐγούστου 1904,

ἀφορῶν

τὰς σιδηροδρομικὰς γεφύρας, τὰς γεφύρας ὑπὲρ τὴν γραμμὴν καὶ τὰς γεφύρας τῶν ὁδῶν προσπελάσεως εἰς τοὺς σταθμούς, μετὰ κατασιρῶματος σιδηροῦ ἢ ξυλίνου.

(Συνέχεια, ἴδε φυλλ. 10 προηγουμένου ἔτους Θ'.)

2. Προκειμένου περὶ γεφυρῶν ὁδοφόρων, γεφυρῶν προωρισμένων διὰ διέλευσιν μόνον πεζῶν καὶ πεζοδρομίων σιδηροδρομικῶν γεφυρῶν, αἱ μέγιστα τάσεις τοῦ σιδήρου καὶ χάλυβος εἰς γγ. ἀνά τετρ. ἕκ. τῆς ὠφελίμου διατομῆς, τοὔτεστι τῆς παραμενούσης μετὰ τὴν